

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1. Πώς αντιμετώπισαν τη ναυμαχία του Ναυαρίνου (8/20 Οκτωβρίου 1827) οι Έλληνες, ο Σουλτάνος και οι Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής;

Μονάδες 10

A.1.2. Ποια μέτρα πήραν μη δικτατορικά κράτη της Ευρώπης, μιμούμενα τις Η.Π.Α, για την αντιμετώπιση της παγόσμιας οικονομικής κρίσης του 1929;

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α) Η Κύπρος παραδόθηκε από τους Τούρκους στους Άγγλους με τη Συνθήκη των Σεβρών.
- β) Τα Δωδεκάνησα ενσωματώθηκαν στην Ελλάδα το 1948.
- γ) Ο Δημήτριος Υψηλάντης διατύπωσε έντονες επικρίσεις για το «ψήφισμα» υποτέλειας.
- δ) Με τις ενέργειες του Αλέξανδρου Σβώλου συγκλήθηκε η διάσκεψη στο Λίβανο.
- ε) Μεταξύ της Σοβιετικής Ένωσης και του καθεστώτος του Κεμάλ υπεγράφη Σύμφωνο Φιλίας το Μάρτιο του 1921.

Μονάδες 10

A.2.2. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Ανατολικό Ζήτημα
- β. « άψογη στάση »
- γ. Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών (Ε.Ο.Κ.Α.)

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε:

- α) στα αίτια των Βαλκανικών πολέμων,

Μονάδες 15

- β) στο περιεχόμενο της συνθήκης με την οποία τερματίστηκε ο Α΄ Βαλκανικός πόλεμος.

Μονάδες 10

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Εκείνη την άνοιξη και το καλοκαίρι τα γεγονότα είχαν εξελιχθεί ταχύτατα. Τμήματα της Οθωμανικής Μακεδονίας έδειχναν έτοιμα να πέσουν στα χέρια είτε της Ιταλίας (που είχε πολεμήσει εναντίον της αυτοκρατορίας με αντικείμενο την Τριπολίτιδα) είτε των Αλβανών εξεγερμένων, οι οποίοι απαιτούσαν ν' αποκτήσουν δικό τους κράτος. Αυτή ήταν ίσως η μοναδική απειλή που μπορούσε να κάνει τα βαλκανικά κράτη να ομονοήσουν, και μέσα σ' ένα διπλωματικό ανεμοστρόβιλο το Μαυροβούνιο, η Σερβία, η Βουλγαρία και η Ελλάδα υπέγραψαν μια σειρά από

διμερείς συμφωνίες και αποφάσισαν να επιτεθούν τον Οκτώβρη εναντίον των Οθωμανών.

(Mark Mazower, Θεσσαλονίκη, Πόλη των φαντασμάτων, Μετάφρ. Κ.Κουρεμένος, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2006, σελ.352)

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄
Συνθήκη Λονδίνου
Άρθρον 2

Η Αυτού Μεγαλειότης ο Αυτοκράτωρ των Οθωμανών εκχωρεί προς τας Αυτών Μεγαλειότητας τους Συμμάχους Ηγεμόνας πάσας τας επί της Ευρωπαϊκής ηπείρου εδαφικάς εκτάσεις της Αυτοκρατορίας Αυτού προς δυσμάς, γραμμής αρχομένης από της επί του Αιγαίου πελάγους. Αίνου μέχρι της επί του Ευξείνου Πόντου Μηδείας, εξαιρουμένης της Αλβανίας.

Άρθρο 4

Η αυτού Μεγαλειότης ο Αυτοκράτωρ των Οθωμανών δηλοί ότι εκχωρεί εις τας Αυτών Μεγαλειότητας τους Συμμάχους Ηγεμόνας την νήσον Κρήτην και ότι παραιτείται υπέρ Αυτών πάντων των ων εκέκτητο¹ επί της νήσου ταύτης κυριαρχικών και άλλων δικαιωμάτων.

1. των ων εκέκτητο :όσων ήταν κύριος, όσα κατείχε

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε:

α. στις απαιτήσεις του Στρατιωτικού Συνδέσμου (1909),

Μονάδες 15

β. στον τρόπο με τον οποίο επιβλήθηκε ο Στρατιωτικός Συνδέσμος και στις πολιτικές συνέπειες που άμεσα προέκυψαν.

Μονάδες 10

Στο πρόγραμμα του Στρατιωτικού Συνδέσμου, δεν υπάρχει σημείο που να δείχνει ότι πίσω από τις ξιφολόγχες κρυβότα η επαναστατημένη αστική τάξη. Οι Αξιωματικοί:

[...]

- απαιτούσαν, πάντως « όπως ο τε Διάδχος και οι Βασιλόπαιδες απόσχωσι¹ της ενεργού και διοικητικής εν τω στρατώ και τω ναυτικώ υπηρεσίας».
- Υπέβαλαν «την παράκλησιν όπως εν τω μέλλοντι ο Βασιλεύς (...) απαιτη ίνα οι Υποργοί των Στρατιωτικών και των Ναυτικών προέρχονται εξ ανωτέρων αξιωματικών».
- Εκδήλωναν τον «πόθον (...) όπως η Διοίκησις της χώρας καταστή χρηστή και έντιμος, όπως η Δικαιοσύνη απονέμηται ταχέως μετ' αμεροληψίας και ισότητος, (...) όπως η Εκπαίδευσις του Λαού καταστή λυσιτελής² δια τον πρακτικόν βίον και τας στρατιωτάς ανάγκας της Χώρας, όπως η ζωή, η τιμή και η περιουσία των πολιτών εξασφαισθώσιν και τέλος όπως τα οικονομικά ανορθωθώσι, λαμβανομένων των απαιτούμενων μέτρων προς λελογισμένην διαρρύθμισιν των εσόδων και εξόδων του Κράτους (...)»

1. απόσχωσι : απέχουν

2. λυσιτελής: ωφέλιμη

(Γ. Δεστιλής, Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση 1880-1909, σελ. 186-187.)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1. Σχολ. εγχειρίδιο Α΄Τεύχος

σελ. 130 «Η άρνηση η κωλυσιεργία του Ιμπραήμ ... έφυγαν από την Κωνσταντινούπολη».

A.1.2. Σχολ. εγχειρίδιο Β΄Τεύχος

σελ.166-167 «Παντού, όπως ακριβώς ... να μειώσουν την ανεργία».

A.2.1. $\alpha \rightarrow \Lambda$

$\beta \rightarrow \Sigma$

$\gamma \rightarrow \Sigma$

$\delta \rightarrow \Lambda$

$\varepsilon \rightarrow \Sigma$

A.2.2.

α) «Ανατολικό Ζήτημα»: (Το ανατολικό ζήτημα είχε τις ρίζες του στον 16^ο αιώνα (1535 διομολογήσεις) και συνεχίστηκε ως τον 1^ο παγκόσμιο πόλεμο). Σχ. εγχειρίδιο, Α΄ Τεύχος, σελ.131 «Οι Ευρωπαϊκές Δυνάμεις ... οθωμανικής αυτοκρατορίας».

β) Σχ. εγχειρίδιο Τεύχος Α΄ σελ. 30

«Άσπογη Στάση» «Η Ελλάδα αδυνατούσε ... και του βασιλιά».

γ) Εθνική οργάνωση κυπρίων αγωνιστών (Ε. Ο. Κ. Α)

Η κυπριακή επαναστατική οργάνωση με στρατιωτικό συντονιστή το στρατηγό Γεώργιο Γρίβα (Διγενή) εξαπέλυσε ένοπλο αγώνα μετά την άρνηση της βρετανικής κυβέρνησης να δεχτεί τη θέληση του κυπριακού λαού για ένωση με το ελληνικό κράτος, όπως αποφασίστηκε με το δημοψήφισμα του 1950.

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

α) Το Μάρτιο του 1912 είχε συναφθεί συμμαχία μεταξύ της Βουλγαρίας και της Σερβίας κατά της Τουρκίας. Λίγους μήνες αργότερα, το Μάιο του 1912 «η Ελλάδα υπογράφει. Τεύχος Β΄ σελ.36... με την Ιταλία», που είχε ξεπεράσει στη Λιβύη από το Σεπτέμβριο του 1911 «Η βάνουση καταπάτηση ... Τεύχος Β΄ σελ.36 ... αλύτρωτων αδελφών», όπως για παράδειγμα η εξέγερση των Αλβανών, οι οποίοι απαιτούσαν να αποκτήσουν δικό τους κράτος. Τέλος ένα ακόμη αίτιο αποτέλεσε ο επεκτατικός ανταγωνισμός των Μεγάλων Δυνάμεων σε μια περιοχή ζωτική για τα οικονομικά τους συμφέροντα (δρόμος προς τις αγορές της Ανατολής και τα πετρέλαια). Μέσα σ΄ αυτά τα πλαίσια εντάσσεται και η επεκτατική πολιτική της Ιταλίας σε τμήματα της οθωμανικής Μακεδονίας.

β) Ο Α΄ Βαλκανικός πόλεμος έληξε με την υπογραφή της συνθήκης του Λονδίνου (17/30 Μαΐου 1913). Με βάση το άρθρο 2 της συνθήκης η Τουρκία παραχωρεί στα συμμαχικά βαλκανικά κράτη όλα τα εδάφη δυτικά της γραμμής Αινου -Μηδείας (πόλη του Έυξεινου Πόντου), με εξαίρεση την Αλβανία, για την τύχη της οποίας θα αποφάσιζαν οι Μεγάλες Δυνάμεις. Η τύχη των νησιών του Αιγαίου και της χερσονήσου του Άθω θα καθοριζόταν από τις Μεγάλες Δυνάμεις.«Οι Ιταλοί ... Τεύχος Β΄ σελ. 43 ... ιταλική κατοχή».

ΘΕΜΑ Β2

α) Το Μάιο του 1909 μια ομάδα αξιωματικών σχημάτισε το Στρατιωτικό Σύνδεσμο με αρχηγό το συνταγματάρχη Νικόλαο Ζορμπά ο οποίος απαίτησε αναδιοργάνωση του στρατού και του στόλου με το να προέρχονται οι Υπουργοί των Στρατιωτικών και των Ναυτικών από το χώρο των ανωτέρων αξιωματικών, απομάκρυνση του Διαδόχου και των πριγκίπων από τις διοικητικές και στρατιωτικές θέσεις καθώς θεωρούσαν διαλυτική για το στράτευμα την

παρουσία τους. Ακόμη ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος απαιτούσε γενικότερη ανανέωση της πολιτικής ζωής. Πιο συγκεκριμένα επεδίωκα εξυγίανση στο χώρο της διοίκησης, βελτίωσης της απονομής της δικαιοσύνης μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση, ώστε «να καταστή λυσιτελής δια τον πρακτικόν βίον και τας στρατιωτικάς ανάγκας της χώρας». Παράλληλα, προέβλλαν την ανάγκη διασφάλισης θεμελιωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων, ανόρθωση της οικονομίας με τη λήψη μέτρων δημοσιονομικής πολιτικής του Κράτους μετά τη δυσάρεστη εμπειρία της χρεοκοπίας του 1893 και την εγκαθίδρυση του Δ.Ο.Ε (1898) που αποτελούσαν ταπείνωση για το έθνος και ενοχλούσαν ιδιαίτερα την «επαναστατημένη» αστική τάξη. Το ζήτημα είχε ξεκινήσει νωρίτερα το 16^ο αιώνα (1535 Δρομολογήσεις) οι Μ.Δ. αντιμετώπιζαν την ελληνική επανάσταση. Ως πτυχή του Αν. Ζητήματος.

Β) Τεύχος Β, σελ. 305 «Επειδή ο Σύνδεσμος ... νέα περίοδος για τη χώρα»